

A befektetési szolgáltatási tevékenység és a kiegészítő szolgáltatás ellenőrzésének tapasztalatai

a befektetési vállalkozások és a hitelintézetek vizsgálatai alapján

Készítette: Csendes Zsoltné Kiss Szilvia

2011. november 14.

Szabályozási háttér

- a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszv.)
- a tőkepiacról szóló 2011. évi CXX. törvény (Tpt.)
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.)
- a befektetési vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségek sajátosságairól szóló 251/2000. (XII.24.) Korm. rendelet (Korm.rendelet.), a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségek sajátosságairól szóló 250/2000. (XII.24.) Korm. rendelet

Szabályozási háttér

Rendszeres adatszolgáltatás

- **2011. augusztus 30. napjáig hatályos 3/2010. (I.21.) PM rendelet a befektetési szolgáltatási tevékenységet, befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatást, árutőzsdei szolgáltatást végzők Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére történő adatszolgáltatási kötelezettségről**
- **2011. augusztus 31. napjától hatályos 9/2011. (VI.17.) PSZÁF rendelet a befektetési szolgáltatási tevékenységet, befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatást, árutőzsdei szolgáltatást végzők adatszolgáltatási kötelezettségéről**

Szabályozási háttér

- **2011. augusztus 31. napjától hatályos 10/2011. (VI.17.) PSZÁF rendelet a befektetési vállalkozások által a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére teljesítendő, a tőkehelyzet bemutatására vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségről**

Vizsgálati statisztika

- **A befektetési vállalkozásoknál 2010-ben 8, 2011-ben 7 átfogó vizsgálatot végzett a Felügyelet**
- **2011-ben az átfogó vizsgálat keretében 8 hitelintézetnél került sor a befektetési szolgáltatási tevékenység vizsgálatára**

Ellenőrzési tapasztalatok

Szabályzatok

- **a befektetési vállalkozások általában rendelkeznek az engedélyezett tevékenységhez szükséges szabályzatokkal, az ügynökökkel történő elszámolás rendjére vonatkozó szabályzatát 1 befektetési vállalkozás nem készítette el (251/2000. Korm. rendelet 3. § (6) bekezdés d) pont)**
- **Számviteli Politika több befektetési vállalkozásnál nem megfelelően tartalmazta a forgatási célú értékpapírok értékelését, a követelések értékvesztésének elszámolását**

Ellenőrzési tapasztalatok

Követelésekre elszámolt értékvesztés

- **a befektetési vállalkozások minősítik a befektetési szolgáltatásokból adódóan fennálló követeléseiket (befektetési tanácsadásból fennálló követelést is minősíteni kell!)**
- **előfordult, hogy a befektetési vállalkozás az ügyfélkövetelést problémamentesnek minősítette, nem kerültek figyelembe vételre a fedezetként felajánlott biztosítékok értékesíthetősége (Korm. rendelet 5. sz. melléklet II. fejezet, a tételes értékelés alapjául szolgáló minősítés szerinti besorolás (4) bekezdés)**

Ellenőrzési tapasztalatok

- a befektetési szolgáltatásból eredő követelésekre céltartalékot számoltak el értékvesztés helyett (Szvt. 55. § (1) bekezdés)
- a befektetési szolgáltatásból eredő követelések nyilvántartott összege több esetben nem állt összhangban a 37A Portfólió elemzés-minősítés tábla adataival (sok esetben valamennyi követelés problémamentes besorolású volt, az ügyfélminősítés analitikájában nem ez szerepelt, a tábla nem tartalmazta a portfóliókezelésből és a befektetési tanácsadásból fennálló követelések összegét, a mérlegben kimutatott ügyfelekkel szembeni követelések összegével nem állt összhangban)

Ellenőrzési tapasztalatok

Céltartalék elszámolás

- **a befektetési vállalkozásoknál a céltartalékok elszámolásra kerülnek**
- **A 37B2 Céltartalék változása negyedéves tábla adatai több esetben nem álltak összhangban az elszámolt céltartalék összegével, több esetben nem kerültek kimutatásra a képzés, felhasználás, felszabadítás adatai**

Ellenőrzési tapasztalatok

Értékpapírok értékelése

- a forgatási célú értékpapírok hó végi értékelése során a belföldi értékpapírtőzsdén forgalmazott részvényeket a tőzsdei árfolyamlistában közölt átlagár helyett a tőzsdei záróárra értékelték át (Korm. rendelet 6. §)
- a részesedések között kimutatott értékpapírok osztalékbevételét több befektetési vállalkozás a kereskedelmi tevékenység bevételei között számolta el, nem a pénzügyi műveletek bevételei között.

Ellenőrzési tapasztalatok

Értékpapírok 0. Számlaosztályban történő kimutatása

- **a kimutatott értékpapírok állománya nem áll összhangban a napi 30C Értékpapír fedezettség részletezése tábla adataival**
- **ügyfélkövetelések védelme kiemelt vizsgálati pont (Bsz. 18. § (1) bekezdésének a) pontja: a befektetési vállalkozás által alkalmazott eljárás, rendszer és megoldás, valamint az általa vezetett nyilvántartás biztosítja az ügyfél tulajdonában lévő vagy őt megillető pénzügyi eszköz más ügyfél tulajdonában lévő vagy őt megillető, valamint a befektetési vállalkozás tulajdonában lévő vagy őt megillető pénzügyi eszköztől való elkülönített kezelését, amely alkalmas a tulajdonhoz fűződő jogok védelmére**

Ellenőrzési tapasztalatok

Értékpapír kölcsönzés

- **értékpapír kölcsönzéssel kapcsolatos elszámolások során több esetben tártak fel a vizsgálatok hiányosságát, az ügyletek nem a Korm. rendelet 10. §-a szerint kerültek elszámolásra (a Tpt. 168. § (3) bekezdése szerint a kölcsönbe adott értékpapír tulajdonjoga átszáll a kölcsönbe vevőre)**

Ellenőrzési tapasztalatok

Egyéb elszámolások

- **több befektetési vállalkozás a peres ügyekkel kapcsolatos függő kötelezettségek összegét nem szerepelteti a 0. Számlaosztályban (Szvt. 160. § (5) bekezdés), valamint nem kerülnek kimutatásra a BC11H táblában sem.**
- **az óvadékként adott értékpapírokat, a kezességvállalás miatti függő kötelezettség összegét a 0. Számlaosztályban ki kell mutatni (Szvt. 160. § (5) bekezdés)**
- **az alapítás-átszervezés aktívált értékéből, a kísérleti fejlesztés aktívált értékéből még le nem írt összeg nem kerül lekötésre az eredménytartalékból és a lekötött tartalékba átvezetésre**

Ellenőrzési tapasztalatok

- **a hitelviszonyt megtestesítő, kamatozó értékpapír bekerülési (beszerzési) értéke nem tartalmazhatja a (felhalmozott) kamat összegét (Szvt. 50. § (3) bekezdés, 251/2000. Korm. rendelet 7. § (2) b) pont)**
- **a társaságok a 2011. évi különadót az egyéb ráfordítások között mutatják ki. Az államháztartás egyensúlyát javító különadóról és járadékról szóló 2006. évi LIX. törvény 5. § (2) bekezdése szerint az éves különadót időarányosan kell az évközi eredményben bemutatni, a különadó időarányos összege nem került a havi eredményben kimutatásra.**

Ellenőrzési tapasztalatok

Éves beszámoló kiegészítő melléklete (Korm.rendelet 17. §)

- **kiegészítő mellékletben meg kell adni a vállalkozás internetes honlapjának pontos címét, elérhetőségét (Sztv. 89. § (5) bekezdés)**
- **nem tartalmazza a visszavásárolt saját részvények megszerzésére vonatkozó adatokat**
- **lekötött tartalék jogcímek szerinti megbontása hiányzik**
- **függő kötelezettségvállalások, óvadékok összegét nem tartalmazza**

Ellenőrzési tapasztalatok

Éves beszámoló kiegészítő melléklete:

- **Befektető védelmi alaphoz az üzleti évben fizetett összeg hiányzik**
- **értékpapírok év végi átértékeléséhez kapcsolódó adatok nem kerülnek feltüntetésre**
- **a kiegészítő melléklet a megbízó tulajdonát képező értékpapírokat nem tartalmazza**

Köszönöm a figyelmet!